

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Olasz Balázs Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Olasz Balázs ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Országos Rádió- és Televízió Testület (1088 Budapest, Reviczky u. 5. - hivatkozási szám: ...) alperes ellen műsorszolgáltatási ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2007. évi május hó 3. napján kelt 24.K.32.681/2006/4. számú - kijavított - ítélete ellen az alperes által 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, és a felperes által a Fővárosi Ítéltábla előtt 3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a felperes keresetét teljes egészében elutasítja, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (azaz húszezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - 16.500 (azaz tizenhatezer-öttszáz) forint kereseti, 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési és 12.000 (azaz tizenkettőezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesi rádió 2005. évi március hó 10. napján a negyed 8-as, háromnegyed 8-as és fél 9-es hírblokkjában szereplő időjárás-jelentéshez kapcsolódóan azt közölte: „időjárás-jelentés a ... Kft., hivatalos ... márkakereskedés és szerviz támogatásával - www.....hu <<http://www.....hu>>.”

Ugyanezen a napon - a Győr-Moson-Sopron megyei 7. számú országgyűlési egyéni választókerületben zajló időközi választási kampány idején - a rádió a ... politikai hirdetését sugározta.

Szintén ezen a napon a 8 órás híresszefoglalót megelőző műsorajánlóban a ... című műsorszámmal összefüggésben elhangzott: „.... A siker magazinja. Minden kedden az ...ban fél 9-től 9-ig. A műsor támogatója a www.....hu <<http://www.....hu>>, a vezető állásportál.”

Az alperes a 2005. évi június hó 15. napján kelt ... számú határozatában megállapította, hogy a műsorszolgáltató a fent írt napon megsértette a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) 10.§-ának (5) bekezdésében foglalt, a burkolt reklám sugárzásának tilalmára vonatkozó, a Rttv. 11.§-ának (1) bekezdésében foglalt a politikai hirdetések közzétételére vonatkozó, valamint a Rttv. 18.§-ának (1) bekezdésében foglalt, a támogató megnevezésével kapcsolatos előírásokat. E törvénysértések miatt a Rttv. 112.§-ának (1) bekezdés a) pontja alapján felhívta a műsorszolgáltatót a sérelmezett magatartás (ok) megszüntetésére. A határozat indokolása szerint a www.....hu <<http://www.....hu>> internetcím közzététele - semleges információ látszatát keltve - alkalmas volt arra, hogy szolgáltatás igénybevételére ösztönözze a hallgatókat. Ez a közlés ugyanis reklámértékű információt - a támogató cég által forgalmazott gépkocsik kereskedelmi elérhetőségére utalást - tartalmazott. A politikai hirdetések közzététele jogsértő volt, mert a választási időszakkal nem érintett területeken nem lehet ilyen hirdetést sugározni, mert az ezzel ellentétes álláspont azt eredményezné, hogy a pártok a választás helyétől függetlenül önmaguk népszerűsítésére használhatnák fel a kampányt. A www.....hu <<http://www.....hu>> internetcím megjelenítése sem felelt meg a törvényi követelményeknek. Műsorszám támogatója ugyanis csak természetes, vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság lehet. A ... című műsor támogatójaként így nem a weboldalt, hanem az azt működtető ... Kft.-t kellett volna megjelölni.

A felperes keresetében az alperesi határozat megváltoztatásával annak megállapítását kérte, hogy jogsértést nem követett el. Kifejtette, hogy a támogatói szlogen megjelenítése jogszerű volt, mert megfelelt a támogatás Rttv. 2.§-ának 44. pontjában és az Rttv. 18.§-ának (2) bekezdésében foglaltaknak. A támogatás fogalmában szereplő népszerűsítés nem lehet semleges információ. A domain név megkülönböztető jelzése a támogatónak, mert regisztrálását követően csak egy jogalany által használható, és ezt egy bárki számára hozzáférhető nyilvántartás tartalmazza is. Ez utóbbi domain ráadásul védjegybejelentés tárgya, a Magyar Szabadalmi Hivatal előtt lajstromozási eljárás alatt áll. Álláspontja szerint a

támogató népszerűsítése önmagában feltételezi a hallgatóra gyakorolt pozitív hatást, a törvénysértéshez a jogszabály által legitimált népszerűsítésen túli többletelemre - felhívásra, befolyásolásra - van szükség. Ilyen az adott esetben nem történt. Rámutatott, hogy a támogató jogszerű népszerűsítése nem kelti semleges információ látszatát, mert törvényi rendeltetése éppen ezzel ellentétes. A politikai hirdetésekkel összefüggésben hangsúlyozta, hogy a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 115.§-ának (1) bekezdés utolsó fordulata szerint az időközi választásra az általános választás szabályait kell alkalmazni. Ekként ha az országban bárhol időközi választást írnak ki, annak kitűzésétől a szavazást megelőző nap 0. órájáig kampányidőszak (választási időszak) van, amikor jogszerűen közzétehető a politikai hirdetés.

Az alperes érdemi nyilatkozatában a kereset elutasítását kérte, lényegében fenntartva a határozatban kifejtett álláspontját mindhárom jogsértés tekintetében.

Az elsőfokú bíróság a 2007. évi május hó 3. napján kelt - a felperesi jogi képviselő értesítési címe tekintetében 8-I. sorszám alatt kijavított - 24.K.32.681/2006/4. számú ítéletével az alperesi határozatot a burkolt reklámozással és a politikai hirdetéssel kapcsolatos jogsértések vonatkozásában hatályon kívül helyezte. Egyebekben a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint az első jogsértés esetében a támogatói üzenet nem volt önálló műsorszám és nem is műsorszámon belül közölte a felperes, ugyanakkor kifejezetten tartalmazta a ... Kft. nevének és internetes honlapjának népszerűsítését, ezért a közlés nem volt burkolt reklám. A webcím támogatói üzenetben történő megjelenítésével összefüggésben elfogadta a felperes érvelését, amely szerint a domain név regisztrálása kizárólagos használatra jogosít. Elfogadta azt az okfejtést is, hogy a domain név a támogató olyan megkülönböztető jelzése, amelynek feltüntetése és népszerűsítése a támogatás definíciója alapján jogszerű magatartás. Ezzel szemben a Rttv. alapján támogató csak személy lehet, ezért a jogszerű támogatói üzenetnek tartalmaznia kell a támogató magánszemély, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság megjelölését. A perbeli esetben ilyen megnevezés nem hangzott el, ezért a felperes jogsértést követett el. A politikai hirdetéssel kapcsolatban az elsőfokú bíróság álláspontja szerint - miután az időközi választásra az általános választás szabályai alkalmazandók - a felperes nem követett el jogsértést, amikor időközi választási kampányidőszakban a Ve. szabályainak megfelelően politikai pártok hirdetését tette közzé.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte. A burkolt reklámmal kapcsolatos jogsértés tekintetében - a Fővárosi Ítéltábla 3.Kf.27.460/2006/4. számú ítéletére hivatkozással - kifejtette, hogy a támogató közzététele minősülhet burkolt reklámnak. A politikai hirdetéssel összefüggő jogsértés vonatkozásában pedig arra mutatott rá, hogy a Rttv. 11.§-ának (1) bekezdésében és 2.§-ának 39. pontjában írtakra figyelemmel a választási időszakokkal nem érintett területeken nem lehet politikai hirdetést közzétenni.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében és csatlakozó fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával annak megállapítását kérte, hogy az alperesi határozat a támogató megnevezésével kapcsolatos részében is jogszabálysértő, másodsorban az alperes fellebbezésének elutasítását kérte. A keresetében foglaltak megisméltésén túl előadta, hogy a Rttv. szerint a támogató megkülönböztető jelzésének népszerűsítése is legális tevékenység. Kifejtette, hogy a Magyar Internet Szolgáltatók Tanácsa által közzétett Domainregisztrációs Szabályzat szerint regisztrálható, kizárólag egy jogalany által használható domain név a rövidített cégnévnél is egyértelműbb megkülönböztető jelzés. Az alperesi fellebbezésben foglaltakra figyelemmel hivatkozott a BH 2005/39. szám alatt közzétett eseti döntésre, amely szerint a műsorszámot közvetlenül követő támogatói megjelenítés nem valósít meg burkolt reklámot. Hangsúlyozta továbbá, hogy a Rttv. kizárólag a műsorszámot közvetlenül megelőző, vagy azt közvetlenül követő népszerűsítéshez írja elő kötelezően a támogató megnevezését, a határozatban hivatkozott műsorelőzetes tekintetében nem. Így azzal, hogy a műsorelőzetesben a támogatót név szerint nem jelenítette meg, nem követett el jogsértést.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében rámutatott, hogy a perbeli esetben a támogató megjelenítése nem felelt meg a törvényi követelményeknek, mert fogalmilag kizárt, hogy egy internetes oldal legyen a támogatója egy műsornak. Hivatkozott az ORTT 1998-ban elfogadott 428. számú határozatára, továbbá a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.249/2003/7. számú ítéletére is, amely szerint a Rttv. nem ad lehetőséget a támogató helyett csak termékének vagy szolgáltatásának a megjelenítésére. Utalt arra, hogy a perbeli domain név a felperesi állítással ellentétben nem szerepel a védjegyek lajstromában.

Az alperes fellebbezése alapos, a felperes csatlakozó fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság az alperesi határozat jogszerűségét elbíráló, fellebbezéssel és csatlakozó fellebbezéssel támadott elsőfokú ítéletet a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának 1/2007. KKv. számú véleménye VII/2. pontja szerint érdemben, valamint a Pp. 340.§-ának (5) és (6) bekezdései alapján - tárgyaláson kívül - bírálta felül, a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése értelmében a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és ellenkérelem korlátai között.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 206. §-ában foglaltaknak megfelelően valamennyi körülményt mérlegelt, és azoknak a maguk összességében való értékelésével és meggyőződése szerinti elbírálásával állapította meg a tényállást. Ez a tényállás döntő, meghatározó részében megalapozott, azonban a politikai hirdetéssel kapcsolatos jogsértés tekintetében kiegészítésre szorul a rendelkezésre álló adatok (a másodfokú bíróság által meghallgatott hangfelvétel) alapján, az alábbiak szerint.

A perbeli napon sugárzott politikai hirdetésében azhu internetes portálon zajló szavazásra hívta fel a figyelmet, közölve négy kérdést (eutanázia, egyházak támogatása, családon belüli erőszak, halálbüntetés) és az arra adott támogató,

illetve ellenző szavazatok megoszlását is. Az ... hirdetésében a párt március 15-i ünnepségére, a budai várba tervezett fáklyás felvonulásra invitálta a hallgatókat.

E kiegészítéssel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hiánytalan, így a másodfokú eljárásban is irányadó.

A Rttv. 2.§-ának 39. pontja alapján a politikai hirdetés olyan műsorszám, amely párt, politikai mozgalom választásokon való részvételének, sikeres szereplésének, jelöltjének, népszavazási kezdeményezésének támogatására szólít fel, befolyásol, illetőleg annak nevét, tevékenységét, céljait, jelszavát, emblémáját, a róla alkotott képet népszerűsíti. A Rttv. 11.§-ának (1) bekezdése értelmében politikai hirdetést kizárólag a választási időszakban, illetve már elrendelt népszavazással összefüggésben, a választási törvények szabályai szerint lehet műsorszolgáltatásban közzétenni.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azért nem tartotta jogsértőnek a felperes azon magatartását, hogy a Győr-Moson-Sopron megyei 7. számú országgyűlési egyéni választókerületben kiírt időközi választási időszakban két politikai párt hirdetését közzétette, mert a Ve. 115.§-ának (1) bekezdése utolsó mondata szerint az időközi választásra az általános választások szabályai alkalmazandók. A másodfokú bíróság által pontosított tényállásból következően ugyanis egyértelműen megállapítható, hogy a felperes a politikai hirdetéseket ugyan valóban választási kampányidőszakban sugározta, ámde azok a kampánytól teljesen függetlenek voltak, ahhoz semmilyen formában nem kapcsolódtak. Az irányadó választási jogszabályok alapján ugyanakkor ez utóbbi kérdést is vizsgálni kell a politikai hirdetés közzétételének jogszerűségéről való döntés során.

A fent írt jogszabályi rendelkezésekre is figyelemmel a politikai hirdetés közzététele akkor jogszerű, ha az a választási kampány időszakában (avagy már elrendelt népszavazással összefüggésben) történik, de ezen túlmenően - miután a rádiós és televíziós közvetítés a választási kampány egyik eszköze (Ve. 43-45. §§) - annak a Ve. 149.§-ának o) pontjában írt kampánycélokat (választási program ismertetését, jelölt, lista, jelölő szervezet népszerűsítését) is szolgálnia kell.

A jelen esetben megállapítható, hogy a felperes által közzétett politikai hirdetések - bár azokat a Győr-Moson-Sopron megyében zajló időközi választási kampány ideje alatt (arra tekintettel) tették közzé - azzal semmiféle kapcsolatban nem álltak, a kampány céljait semmilyen módon nem szolgálták. Még ha a közölt információk valamilyen módon el is jutottak a kampánnyal érintett, nem a felperes vételkörzetében élő választópolgárok egy csoportjához, ezek a közlések nyilvánvalóan nem segítették őket a megalapozott választói döntésük meghozatala során. Erre figyelemmel a perbeli esetben a politikai hirdetések közzététele a felperes részéről jogsértő módon történt.

A burkolt reklámmal összefüggő jogsértés tekintetében az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen megállapított és irányadó tényállásból eltérő álláspontja folytán helytelen jogi következtetést vont le. Indokolásával, jogi okfejtésével a másodfokú bíróság nem értett egyet.

A Fővárosi Ítéltábla több esetben rámutatott már arra, hogy az Rttv. szabályozási rendszere a részletes fogalom-meghatározáson alapul, amelyeket elsődlegesen a 2. § értelmező rendelkezései tartalmazznak.

Az Rttv. 2.§-ának 4. pontja határozza meg a törvény alkalmazásában a burkolt reklám fogalmát: az a műsorszám, vagy műsorszámon belüli tájékoztatás, amely semleges információ látszatát keltve ösztönöz áruvásárlásra, vagy szolgáltatás igénybevételére, vagy bármely más üzleti magatartásra. Az Rttv. 10.§-ának (5) bekezdése értelmében burkolt, illetve tudatosan nem észlelhető reklám nem közölhető.

A támogatás - ezzel szemben - a Rttv. 2.§-ának 44. pontja szerint: műsorszolgáltatással, illetve audiovizuális mű előállításával nem foglalkozó természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság által műsorszám finanszírozásához a műsorszolgáltatónak nyújtott pénzbeli vagy egyéb, gazdasági természetű hozzájárulás annak érdekében, hogy a műsorszolgáltató a támogató vagy a támogató által meghatározott más személy nevét, védjegyét vagy egyéb megkülönböztető jelzését, a róla alkotott képet, tevékenységét, illetőleg termékeit népszerűsítse. Az Rttv. 18.§-ának (1) bekezdése alapján a műsorszám támogatóját a közzétételt közvetlenül megelőzően vagy azt követően meg kell nevezni.

A perben az elsőfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a tényállásban idézett közlés támogatásnak vagy burkolt reklámnak tekinthető-e. Ennek során a fent idézett rendelkezések mellett alkalmaznia kellett az Rttv. 18.§-ának (2) bekezdését, amely szerint támogatott műsorszám nem ösztönözhet és nem hívhat fel a támogató vagy az általa meghatározott harmadik személy termékeinek beszerzésére (vásárlására, bérletére) vagy szolgáltatásának igénybevételére, illetőleg az attól való tartózkodásra.

A felsorolt rendelkezéseket egymással szoros összefüggésben kell értelmezni; ez alapján megállapítható, hogy a támogató megnevezése mellett a cég internetes elérhetőségének közzététele alkalmas arra, hogy a fogyasztókat a termék vásárlására, illetve a szolgáltatás igénybevételére ösztönözze. Ez az információ annyiból kelti a semlegesség látszatát, hogy nyíltan nem hív fel fogyasztói magatartásra, hanem a támogató megnevezése keretében nyújt olyan - a támogató cég által forgalmazott gépkocsik kereskedelmi elérhetőségére utaló - plusz információt, amely a fogyasztói szokások kialakítását befolyásolhatja. Ez a magatartás azonban törvényi tilalomba ütközik.

A Fővárosi Ítéltábla több határozatában (2.Kf.27.761/2006/5.; 4.Kf.27.445/2006/5.) rámutatott: ahhoz, hogy a műsorszámban elhangzottak semleges információ látszatát keltve ösztönözzenek a fogyasztásra - azaz burkoltan reklámozzák a támogató termékeit - nem szükséges a termékeknek és azok árának konkrét ismertetése, elegendő annak a honlapnak a megjelölése, ahol mindez megismerhető. Az elérhetőséget lehetővé tevő internetcím közzétételével a burkolt reklámozás megvalósul.

A fentebb kifejtettek folytán a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletével a politikai hirdetés közzététele és a burkolt reklámozással kapcsolatos jogsértések körében nem értett egyet, a felperes keresetét e körben alaptalannak találta.

A támogatói megjelenítéssel összefüggésben az elsőfokú bíróság a Pp. 206. §-ában foglaltaknak megfelelően valamennyi körülményt mérlegelt, és azoknak a maguk összességében való értékelésével és meggyőződése szerinti elbírálásával állapította meg a tényállást, a rendelkezésre álló peradatokból okszerű következtetést vont le. Döntését megfelelő módon megindokolta. Jogi okfejtésével a másodfokú bíróság egyetértett. A felperes csatlakozó fellebbezésében olyan konkrét, a mérlegelés okszerűségét cáfoló, vagy jogszerűségét megdöntő indokot felhozni nem tudott, amely az ítélet megváltoztatását megalapozná, olyan új tény, vagy körülményt nem jelölt meg, amely fellebbezése kedvező elbírálását eredményezhetné.

A burkolt reklámozásra vonatkozó törvényi fogalom-meghatározásokra (Rttv. 2.§ 4. és 44. pont) tekintettel megállapítható, hogy a támogató nem termék vagy szolgáltatás, hanem az adott személy megkülönböztetésre alkalmas megjelölése oly módon, hogy az a nézők számára beazonosításra alkalmas legyen.

A támogató cégek (személyek) egyike sem azonos saját termékével, avagy szolgáltatásával, a támogatás egy cselekmény, amelyet termék nem végezhet. Az Rttv. támogatásról rendelkező idézett jogszabályhelyei csak és kizárólag a támogató nevét, védjegyét, megkülönböztető jelzését, a róla alkotott képet, tevékenységét, illetőleg termékeit engedik népszerűsíteni, és nem adnak lehetőséget a támogató helyett csak termékének vagy szolgáltatásának a megjelölésére. A törvény kifejezett rendelkezése folytán a támogatót kell megnevezni, és e szabály alól kivételt nem enged, így támogatót termékkel (mivel az nem az) nem lehet megjeleníteni.

Ha a támogató hivatalos cégneve, vagy a köztudatban elterjedt közhasználatú megjelölése utal termékére, szolgáltatására is, ilyen esetben az azzal történő támogatói megjelenítés azért nem jogsértő, mert nem kizárólag és csak a terméket, hanem a támogatót is megnevezi.

A perbeli esetben azonban a megjelölt domain név nem ilyen volt. Egyrészt a webcímet nem a támogató cég nevéből képezték - így arra semmilyen módon nem utalt, abból a támogató személye nem volt kétséget kizáró módon megállapítható -,

másrészt a profession.hu domain név önálló védjegyoltalmi bejelentése a lajstromban szereplő adatok szerint csak a jogsértést követően - 2005. évi május hó 25. napján - történt meg, és azt 2005. évi november hó 4. napján lajstromozták. Erre figyelemmel a perbeli időpontban szükséges lett volna kiegészítésként a támogató személyére történő utalás is, az ő beazonosítható módon való megjelölése. Ennek elmaradása a Rttv. 18.§-ának (1) bekezdésébe ütközött.

A fentiekben kifejtett indokok alapján e körben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával egyetértett, és megállapította, hogy a felperes elkövette a terhére rótt törvénysértést, ez okból marasztalása jogszerű volt.

A jogkövetkezmények vizsgálata során a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a szankciók kiválasztásakor okszerűen - és a felperes által nem vitatottan - döntött úgy az alperes, hogy esetében a figyelmeztetés elegendő visszatartó erővel bír. A jogsértésekhez fűzött - lehető legenyhébb - jogkövetkezmény eltúlzottnak nem minősülhet.

Mindezek folytán a másodfokú bíróság a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét teljes egészében elutasította, egyebekben helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla az alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest, míg a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti-, fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles viselni a felperes.

Budapest, 2008. évi április hó 10. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet s.k. tanácselnök, **dr. Bacsa Andrea** s.k. előadó bíró, **dr. Fehérné dr. Tóth Kincső** s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági írnok